

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การรับรู้และการตอบสนองของประชาชนต่อ ภัยพิบัติน้ำท่วม: กรณีศึกษาตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่
ผู้เขียน	นางพิมพ์นิภา กันทะรง
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสาธารณสุข)
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	อาจารย์ ดร.อริศรา เจริญปัญญาเนตร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติน้ำท่วม การรับรู้ และการตอบสนองของประชาชนต่อการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม และ 2) ศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ จำนวน 9 หมู่บ้านรวมทั้งสิ้น 270 คน การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมประชาชนตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ได้รับผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติน้ำท่วมอยู่ในระดับมาก โดยได้รับผลกระทบด้านทรัพย์สินเป็นลำดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ผลกระทบด้านจิตใจ ผลกระทบด้านร่างกาย และผลกระทบด้านการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมาก

การรับรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม พบว่า ภาพรวมประชาชนมีการรับรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมอยู่ในระดับสูง โดยประชาชนรับรู้และเข้าใจว่า การสร้างบ้านเรือน ถมดินเพื่อทำการเกษตร รุกกล้าพื้นที่แม่น้ำ ลำธาร เป็นเหตุให้ขวางทางเดินน้ำ และเสี่ยงต่อการเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติน้ำท่วมได้ ในด้านการตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วม พบว่า ประชาชนมีการตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วมอยู่ในระดับมาก โดยก่อนเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม ประชาชนได้ตรวจสอบการช่วยตัวเอง ได้แก่ อาหาร น้ำดื่ม ของใช้ที่จำเป็น คอยติดตามข่าวสาร และการรายงานสถานการณ์ปริมาณน้ำฝน การตอบสนองระหว่างเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม ประชาชนได้ตรวจสอบการระบายน้ำ เมื่อเห็นว่าสถานการณ์น้ำจะท่วมแน่ แจ้งเตือนให้คนในครอบครัว ญาติพี่น้อง คนในชุมชน เตรียมตัวอพยพ และหลังเกิดภัยพิบัติน้ำ

ท่วม ประชาชนได้ประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้น ตำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้น และร่วมกัน
ประเมินผลระบบการเตือนภัย เป็นต้น

ทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่
ไม่ดีต่อการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมในชุมชน เห็นว่าที่ตั้งของชุมชน และลักษณะภูมิศาสตร์กายภาพเป็น
สาเหตุทำให้ภัยพิบัติน้ำท่วมขึ้นในชุมชน นอกจากนี้คิดว่า การเตือนภัยและการพยากรณ์เกี่ยวกับภัย
พิบัติน้ำท่วมเป็นวิธีหนึ่งที่จะลดความสูญเสียได้

Independent Study Title	Perception and Responses of People Towards Flood Disaster : A Case Study of Tambon Napoon, Amphoe Wang Chin, Changwat Phrae
Author	Mrs.Pimnipa Kantathong
Degree	Master of Science (Public Disaster Management)
Independent Study Advisor	Lecturer Dr.Arisara Charoenpanyanet

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) examine the impact from flood disaster as well as perception and responses of people towards flood disaster; and 2) investigate internal and external factors influencing the responses of people towards flood disaster in Tambon Napoon, Amphoe Wang Chin, Changwat Phrae. Data were collected by questionnaires from 270 people in 9 villages whose houses were affected from flood. Descriptive statistics, namely, Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation as well as inferential statistics which was One-way ANOVA were used to analyze the data.

Findings indicated that people in Tambon Napoon, Amphoe Wang Chin, Changwat Phrae were generally affected by flood disaster in the high level. The first impact from flood disaster was the property impact. The rest were mental impact, physical impact, and life style impact which were all in the high level.

According to people's perception towards flood disaster, it was found that people perceived for flood disaster in the high level. They knew and understood that house building, soil filling for agriculture, and river intrusion caused flood passage block and risk for flood disaster. In terms of flood disaster responses, the study showed that people had the responses to flood disaster in the high level. Before the flooding occurred, people inspected the self-assistance such as food, drinking water and necessary stuff. They also followed news and rainfall situation report. Due to people's responses during flood disaster, they investigated the water drainage way when they realized that it was going to

be flooded and they warned their relatives and people in the community to prepare for evacuation. After the flood disaster happened, people evaluated and explored the damage and took part in warning system assessment, for instance.

Regarding attitudes towards factors affecting the causes of flood disaster, the study revealed that the majority of people had negative attitudes towards flood disaster in the community. They argued that the location of the community and physical geography were the causes for flood disaster in the community. Besides, they believed that warning and prediction in flood disaster was another way to decrease the loss.